

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 1. De Termino assumente, & assumptivo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81978)

si non recurrat ad ea, quæ deducimus eo num. 675. nam quando negat Divus Thomas substantiam distinctam in Angelo, eam concedit in homine. Unde diversa tantum acceptione naturæ, uti diximus, debet desumi discrimen. Ex dictis

706. Fit 1. Illud axioma, quod Verbum assumpti, nunquam dimisit, solum intelligi de partibus essentialibus humanitatis, nempe de corpore, & anima, quæ nunquam dimisit, cum adhuc in triduo mortis retinuerit unionem, quamquam anima, & corpus inter se tunc unionem non habent. Ex quo apparet, quomodo non sit contra sensum hujus axiomatis, quod in triduo mortis dimiserit unionem naturalem, quam assumpserat inter corpus, & animam, & quod non assumpserit in Resurrectione aliquas guttas sanguinis, ut diximus num.

693. atque exinde etiam intelligitur, quomodo dimiserit eas partes tenuissimas, quæ vi nutritionis resolvuntur. Fit 2. Verbum divinum non solum assumpsisse naturam humanam metaphysicè consideratam, verum eam assumpti se secundum omnia substantialia requisita ad essentiam, & integrale complementum ipsius. Quamobrem, licet unio necens corpus, & animam inter se, non sit natura; at quia est de essentiali, & substantiali constitutivo naturæ, fuit verè assumpta à Verbo; unde ea unio naturalis erat modus respectu materiæ, & formæ, & erat extremum respectu unionis hypostaticæ, quæ uniebat illam cum Verbo; ad eum modum, quo forma rationalis est actus respectu materiæ primæ, & est subiectum respectu suorum actuum spirituum.

DISPUTATIO XVI.

QUISNAM ASSUMPSERIT, VEL POTUERIT ASSUMERE:

707. Certum est, solum Verbum, seu secundam Trinitatis personam defacto assumpsisse humanitatem, ut contra Hæreticos dixi num. 246. cur autem Verbum, non autem Pater, aut Spiritus Sanctus humanitatem assumpserit, non aliam certam rationem reddere possumus, nisi decretum divinum per Fidem nobis cognitum, licet sint plures congruentiæ, quas tradit Ex. Doct. disp. 12. f. 5. & dedimus n. 255. Cæterum, quia Verbo divino duo sunt prædicata, sive duæ virtualitates inter se distinctæ, nempe filiatio propria secundæ personæ, & natura toti Trinitati communis, quæ est prædicatum absolutum; difficultas est non modica, quænam ex his assumpserit immediatè humanitatem? cur autem ratione mysterii Incarnationis dicatur Filius DEI ad Philipp. 2. in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo, explicant latè expositores, præsertim Eutymius, & Theophilactus; non enim talis dicitur, quia fuerit homo latens, & occultans humanitatem, sicut fit in Eucharistia, sed quia fuit homo, etiam quoad exteriorem apparentiam, & quia tantum apparebat homo, cum reverà esset homo DEUS; unde in isto testimonio nomine habitu non significatur vestimentum, sed figura exterior, & sensus est, quod Filius DEI quoad extimam figuram apparuit ut homo de turba, cum non solum esset homo, sed etiam DEUS æqualis Patri. His positis sit

SECTIO I.

De Terminò assumente, & assumptivo.

708. Prima sententia docet, humanitatem fuisse immediatè unitam Verbo duplici unione, altera quidem, qua immediatè uniebat per-

sonalitati relativæ, quæ est propria Verbi; altera verò, qua uniebat per substantiam absolutam, quæ est communis Trinitati, quam substantiam absolutam Capreolus putat esse ipsam divinam existentiam. Ita Durandus in 3. dist. 1. & 4. & 5. quæst. 1. & Capreolus in 3. dist. 1. quæst. unic. Secunda sententia ait, humanitatem per unam tantum unionem immediatè uniri personæ Verbi, in quantum includit cum naturam communem; tum personalitatem propriam, ita ut humanitas æquè immediatè fuerit unita immediatione terminationis personalitati propriæ, ac naturæ communi. Ita plures Recentiores cum Nominalibus. Tertia sententia defendit, immediatè humanitatem uniri Verbo duntaxat secundum personalitatem propriam, & secundum naturam communem uniri tantum mediatè, quatenus ista personalitas unita trahit per se ad idem compositum naturam, cum qua identificatur; unde natura divina, & humana dicuntur unitæ verè, & propriè in Verbi personalitate; sicut duo arboris rami dicuntur verè, & propriè uniti in eodem tronco; ita Exim. Doct. disp. 21. sect. 2. Cajet. ad q. 3. Div. Thom. art. 2. Vasquez disp. 16. c. 3. quæ etiam tribuitur Alensi, Bonaventuræ, Scoto, & communi Theologorum.

Affero 1. contra primam sententiam: humanitas non unitur Verbo duplici unione, quarum altera unitur immediatè personalitati propriæ Verbi; altera verò substantiæ, sive existentiæ communi toti Trinitati. Prob. 1. ex Concilio Tolerano 6. can. 1. ubi ait: cum tota operata sit Trinitas formationem suscepti hominis (quoniam inseparabilia sunt opera Trinitatis) solus tantum Filius suscepit humanitatem in singularitate personæ, non in unitate divini naturæ, id est in eo, quod proprium est Filii, non

quod commune est Trinitati, quoniam constat, naturam Trinitatis esse, non tamen personam. Eadem ferè verba habentur in Concilio Toletano II. in Confessione Fidei; ex hoc enim testimonio constat, Verbum unitum esse humanitati, & terminasse unionem secundum proprium, quod in ipso est, non verò secundum id, quod in ipso est commune toti Trinitati; atqui si humanitas esset unita Verbo duplici unionem, quarum altera uniretur immediatè substantiæ, vel existentiæ communi toti Trinitati, Verbum non solum terminasset unionem secundum id, quod est ipsi proprium, sed etiam secundum id, quod in ipso est commune toti Trinitati; ergo &c. Confirmatur ex Augustino Serm. 30. de tempore, ubi Filio DEI ait: *suscipit Filius carnem in proprietate &c. in carne sola Filii proprietate, non autem ab eo Patris, aut Spiritus Sancti recessit aliquando divinitas: cum ergo una sit Deitas, una Divinitas, implevit quidem carnem Christi & Pater & Spiritus Sanctus, sed maiestate, non susceptio- ne.* Ex quibus Augustini verbis ita informatur argumentum: si natura divina fuisset immediatè unita humanitati, non solum Filii proprietate, sed etiam natura Filii esset immediatè in carne; atqui ex Augustino in carne sola fuit Filii proprietate; ergo &c.

710. Probatur 2. ratione, quam & Concilia, & Augustinus insinuant: ut Fide constat, solus Filius incarnatus est; atqui, si unio esset immediatè terminata ad naturam, non quidem solus Filius, sed tota Trinitas incarnata fuisset; ergo &c. Probatur min. quia Verbum est principium immediatè effectivum Incarnationis, & unionis secundum omnipotentiam communem toti Trinitati; ergo si Verbum esset terminus immediatus unionis non solum secundum proprietatem personalem, sed etiam secundum naturam divinam communem toti Trinitati non solum Verbum, sed etiam tota Trinitas incarnata foret.

711. Respondebis ex Durando, solum Verbum esse incarnatum; quia, licet ipsum solum non terminet unionem secundum naturam communem, eam tamen solitariè terminat secundum personalitatem propriam. Contrà tamen, quia ex hac responsione tantum inferri posset, Verbum divinum esse incarnatum duplici titulo, nimirum titulo prædicati relativi, & titulo prædicati absoluti, cum apud Adversarium immediatè uniat humanitati secundum relativum, & secundum absolutum; ad eum modum, quo si Verbum divinum produceret unionem non solum secundum prædicatum absolutum naturæ, & omnipotentiam divinæ, verum etiam secundum prædicatū, personale, dupliciter esset principium, ita nempe, ut secundum influxum peculiarem prædicati relativi esset principium peculiare, eo modo, quo non influerent Pater, & Spiritus Sanctus; at verò secundum influxum prædicati communis esset principium commune, ideòque simul influe-

rent Pater, & Spiritus Sanctus; ergo si Verbum divinum ita incarnatū fuisset, ut immediatè terminavisset duplicem unionem humanitatis; alteram quidem secundum prædicatum relativum, & alteram secundum prædicatum commune naturæ divinæ, erit incarnatum duplici titulo, ita nempe, ut vi tituli relativi maneat solum Verbum incarnatū; at verò vi naturæ divinæ immediatè unitæ manerent simul incarnati Pater, & Spiritus Sanctus, quod absque hæresi dici non potest.

Affero 2. contra secundam sententiam: Verbum divinum unitum est immediatè humanitati solum secundum personalitatem propriam, non autem secundum naturam communem. Probatur 1. Concilium Toletanum citatum n. 705. dicit, Filium DEI unitum esse naturæ humanæ in eo, quod est proprium Filii, non verò in eo, quod est commune toti Trinitati; tum etiam Augustinus ibi citatus docet, immediatè esse in carne solam Filii proprietatem; atqui si Verbum divinum unitum fuisset immediatè humanitati non tantum secundum personalitatem, sed etiam secundum naturam divinam, non solum esset incarnatum secundum id, quod est proprium Filii, verum etiam secundum id, quod commune est toti Trinitati, ut constat ex num. superiori; proindeque in carne eodem modo esset divinitas, ac Filii proprietate; ergo non fuisset incarnatum secundum prædicatum commune, sed tantum secundum propriam personalitatem. Confirmatur. Si Verbum divinum intelligeret aliquod objectum per cognitionem communem toti Trinitati, licet illud objectum diceretur cognitum à solo Filio per cognitionem notionalem, nihilominus diceretur etiam verè cognitum à Patre, & Spiritu Sancto per cognitionem communem; ergo si Verbum divinum terminasset immediatè unionem humanitatis, & secundum prædicatum relativum, & secundum prædicatum absolutum, licet vitæ terminationis relativæ solum Verbum foret incarnatum, tamen secundum terminationem communem essent quoque incarnati Pater, & Spiritus Sanctus.

712. Respondebis, Verbum divinum unitum fuisset immediatè in eo, quod est proprium, non verò in eo, quod est commune, eo quod unitum fuerit immediatè simpliciter illud complexum ex natura, & personalitate, quod complexum est proprium Filii, non verò naturæ secundum se consideratæ, quæ est communis toti Trinitati. Contrà tamen 1. Qui dicit, alicui constanti ex proprio, & communi aliquid convenire secundum proprium, & non secundum commune, non significat, illud convenire secundum complexum ex proprio, & communi, sed duntaxat secundum proprium, prout contradistinguitur à communi: sic loquuntur Concilium Tolet. & Augustinus de Verbo incarnato, ut constat ex illis verbis Concilii: *solum tamen Filius suscepit humanitatem in singularitate personæ, non in unitate divinæ nature*

ra, id est, in eo, quod est proprium Filii, non quod commune est Trinitati; & ex illa locutione Augustini suscepta carnem proprietate: in carne sola Filii proprietate; ergo non potest, nisi contra doctrinam Concilii, & Augustini dici Verbum unitum esse immediatè in eo, quod est proprium, & quod unicum fuerit immediatè, & indivisibiliter complexum ex natura, & personalitate.

714. **Contra 2.** Qui dicit, hominem mori, & corrumpi secundum id, quod est materiale, non verò secundum id, quod est spirituale, non significat, hominem mori, & corrumpi secundum complexum; ita, ut utraque pars complexi, nimirum anima, & corpus moriatur, sed solum significat, hominem mori, & corrumpi secundum mortale contradistinctum ab anima spirituali, nempe secundum corpus, quod manet absque vita; ergo eo ipso, quod Concilium dicat, Verbum incarnatum esse in eo, quod est proprium Filii, non quod commune est Trinitati, non potest dici, quòd per ea verba significet, uniri immediatè in complexo ex proprio, & communi, sed tantum intelligi uniri immediatè secundum id, quod est prædicatum proprium, & non secundum id, quod est prædicatum commune. **Contra 3.** Quoties Concilia, & Patres dicunt, naturam humanam, & divinam verè, & propriè esse unitas; ut explicent, non uniri immediatè, sed in personalitate Verbi, subjungunt, unitas esse secundum subsistentiam; sic Concilium Lateranense can. 6. *si quis non confitetur propriè, & verè ex duabus naturis, Deitate, & humanitate secundum subsistentiam unitatis inconfusè, & indivisim, eundem, & unum Christum esse, sit condemnatus;* ergo quando dicunt, uniri secundum id, quod est proprium, & non secundum id, quod est commune, reverà intelligunt, Verbum divinum unitum fuisse immediatè humanitati solum secundum personalitatem propriam, non verò secundum complexum ex natura communi, & propria personalitate.

715. **Probatum 2. conclusio:** Verbum divinum immediatè unitum est humanitati secundum id duntaxat, per quod immediatè complet substantialiter humanitatem ad finem Mysterii; sed hoc modo solum complet immediatè, & substantialiter humanitatem secundum personalitatem propriam, non verò secundum naturam communem, neque secundum aggregatum ex natura communi, & personalitate propria; ergo &c. **Probatum min.** Natura humana, ut pote substantialiter completa in ratione naturæ, non completur substantialiter à natura divina in ratione naturæ, ut constat ex Patribus citatis à num. 487. & 607. neque ad finem Mysterii opus erat, quòd completeretur, nisi ut in alio subsisteret, & per ejus personalitatem substantialiter completeretur; atqui ad istum finem requiritur solum immediata unio cum personalitate Verbi, à qua substantialiter completur, ut humanitas in Verbo subsistat, non autem requiri-

tur unio immediata cum natura, & personalitate.

Confirmatur: quia juxta nostram doctrinam facile explicatur, quòd juxta Adversarios vix, aut ne vix quidem explicari potest, nempe quò pacto, sicut in Trinitate tres divinæ personæ sunt unum in natura, non autem in persona; sic in Christo duæ naturæ sunt unum in persona, non autem in natura; nam sicut tres personæ sunt DEUS per unam naturam divinam, sic in Christo duæ naturæ subsistunt per unam divinam personalitatem; exinde etiam intelligitur, quomodo actio productiva unionis, que comperit Deo ratione prædicati communis, proveniat à tota Trinitate, & quomodo non conveniat toti Trinitati incarnari, eò quòd non conveniat Filio ratione prædicati communis, sed ratione personalitatis propriæ, quæ omnia bene tetigit, & expendit Divus Thomas 3. part. quæst. 3. artic. 2. in Corp. in Verbo assumptionis duo significantur, scilicet principium actionis, & terminus ejus; esse autem assumptionis principium convenit naturæ divinæ secundum ipsam, quia ejus virtute assumptio facta sit; sed esse terminum assumptionis non convenit naturæ divinæ secundum ipsam, sed ratione personæ, in qua consideratur, & ideo primò quidem, & propriissime persona dicitur assumere secundariè, aut potest dici, quòd etiam natura assumptæ naturam ad sui personam, & secundum hunc modum dicitur natura incarnata, non quia in carnem conversa, sed quia naturam carnis assumpsit: unde Damasceus dixit: *dicimus naturam DEI incarnatam esse secundum Deum Ithanasium, & Cyrillum.*

Hæc Divi Thomæ doctrina quàm maxime notanda est, ut intelligatur, quo in sensu dicantur verè, & propriè uniri in Christo natura humana, & divina non enim dicuntur uniri primariò, sive immediatè, sed tantum secundariò, sive secundum subsistentiam, quatenus subsistentia Verbi non potest non habere ad se naturam in composito, quod constituit substantialiter cum humanitate: nam verissimum est dicere, illud ipsum, quod subsistit in natura humana, subsistit in natura divina; & e converso; ex quo evanescit scrupulus Nicetæ, quilibet 3. Theol. cap. 11, absolute ait: *errare non caret, si naturam divinam incarnatam esse dicamus, vel si carnem à natura divina incarnatam fuisse dixerimus;* evanescit quidem iste scrupulus, quia non dicitur incarnatam per unionem immediatam ad carnem, sed mediatam quatenus unita est immediatè personalitati Verbi, quæ non potest intelligi in carne, quin ipsa trahat naturam divinam; nec est contrarietatem identitatis, ut infra videbimus. Quæ in ea locutione, ut ait Eximius Doctor, cum sit communis Divi Thomæ, & Sanctorum Patrum, non est, quod timeas. Ex quo etiam colligitur, personalitatem genitam non potest denominare naturam genitam, quamvis ad se trahat; quia natura est in se ipax talis demonstrata.

nationis, eò quòd in divinis res genita distinguatur realiter à generante, & natura divina est incapax talis distinctionis realis à Patre, & natura mediata unita nullam exigit realem distinctionem à non unito, sicut natura communis non exigit realem distinctionem à personalitate non communi; quæ omnia facile inferuntur ex illo certissimo Theol. proloquio: in divinis omnia sunt communia ubi non obstat oppositio relativa, sive producentis, & producti.

718. Omitto aliorum probaitonem desumptam ex intrinseca impossibilitate naturæ divinæ, ut uniatu immediatè humanitati, nam hæc ratio pendet ab illa quæstione, in qua quæritur, an natura divina sit realiter, & virtualiter subsistentia absoluta, ita, ut præter tres subsistentias relativas detur etiam in DEO subsistentia absoluta, qua Deitas constituatur subsistens, licet non constituatur persona; eò quòd subsistentia absoluta non constituatur cum Deitate totum incommunicabile alteri personæ. Unde si natura divina ratione sui, & in se sit subsistentia absoluta, poterit substantialiter complere humanitatem in ratione subsistentis in alio, atque secundum dictum respectum posset terminare immediatè unionem humanitatis, quo in casu tres personæ divinæ incarnarentur, siquidem quæ Deo conveniunt ratione naturæ communis, sunt communia toti Trinitati. Cæterum si ea subsistentia absoluta repugnet, ut contendant plures cum Vaquez tom. 2. disput. 125. non posset natura divina uniri immediatè humanitati, & incarnari. Ratio est, quia cum natura humana sit substantialiter completa in ratione naturæ, & solum sit substantialiter incompleta in ratione subsistentis, in quantum caret propria subsistentia, non poterit natura divina immediatè uniri naturæ humanæ, nec aliter uniri, nisi secundum subsistentiam, ac proinde mediata.

719. Affero 3. plures divinæ personæ possent de potentia absoluta assumere unam numerò naturam, tum etiam una sola persona plures naturas. Probatu 1. una personalitas divina propter capacitatem suæ infinitudinis non excludit alteram ab eadem numerò natura, siquidem tres divinæ personalitates revera terminant eandem naturam divinam, nec limitatio naturæ humanæ impedit eam unionem, quandoquidem defacto, quamvis sit limitata, & finita; revera unitur personalitati infinitæ Verbi; ergo de potentia absoluta tres divinæ personæ poterunt assumere unam numerò naturam, & una etiam persona poterit assumere tres numerò naturas. Confirmatur: quia humanitas assumpta in tribus personalitatibus divinis non magis perficeretur à tribus, quam ab una sola, nec duæ humanitates assumptæ perficerentur minùs ab una sola divina personalitate, quam à duabus; ergo nullum exco-gitari potest inconveniens, ne plures divinæ personæ possent assumere unam numerò hu-

R. P. Gormaz Theolog. Tom. II.

manitatem, vel ut possit una sola persona divina assumere plures humanitates.

720. Probatu 2. Personalitas Verbi divini defacto terminat duas naturas, nempe divinam, & humanam; ergo etiam poterat terminare duas humanas. Probatu conseq. quia infinita personalitas Verbi ex eo, quod compleat substantialiter unam naturam, non limitatur, ne simul possit substantialiter complere alteram, sic licet terminet infinitè naturam divinam, potest adhuc terminare humanam, pariter natura humana, licet compleatur substantialiter ab una personalitate infinita, ut in ea persona subsistat, non impeditur, ne simul terminetur ab altera, ut in altera quoque subsistat, cum enim in natura humana ea potentia sit tantum obedientialis; ex eo, quòd obediatur elevatione unius personalitatis, non redditur impotens obedire simul elevationi aliarum personalitatum; ergo de potentia absoluta possunt tres divinæ personæ assumere eandem numerò humanitatem, atque è converso una sola persona divina potest assumere tres humanitates.

721. Probatu 3. Et præoccupantur responsiones Adversariorum; si repugnaret, quòd tres personæ divinæ assumerent eandem numerò humanitatem, vel è converso, exinde esset quia in eo casu, neque tres personæ assumentes eandem humanitatem possent dici unus homo, neque plures homines, quod idem esset, si eadem persona plures humanitates assumeret, sed hæc ratio non subsistit: nam in eo casu terminus tantum esset homo, ut enim detur multiplicatio hujus termini *homo*, duo requiruntur, nempe, & quòd detur multiplicatio formæ, scilicet humanitatis, & quòd detur multiplicatio personæ in ea forma, sic in divinis, eò quòd non detur multiplicatio Deitatis, non possunt dari plures Dii, & in creatia eò ipsò, quòd non detur multiplicatio subsistentiarum, non possunt dari plures homines, ut colligitur ex Mysterio Incarnationis; concretum enim substantiale, & personale dicens expressè, & determinatè formam speciei, ut *homo*, hæc duo requirit ad sui multiplicationem, nempe & multiplicationem suæ formæ, sive humanitatis, à qua formaliter constituitur homo, & multiplicationem personæ, in qua subsistat homo distinctus ab altero, sed hæc duo reperiri non possent, quamquam tres personæ assumerent eandem humanitatem; siquidem in eo casu, quamvis multiplicentur personalitates, non multiplicaretur forma hominis, neque etiam reperirentur hæc duo, licet una persona assumeret tres humanitates: siquidem in eo casu non multiplicarentur personalitates, licet multiplicarentur formæ; ergo &c.

722. Confirmatur ex Div. Thoma 3. part. quæst. 3. art. 6. ad 1. ubi ait: dicendum, quòd hac positione facta, scilicet, quòd tres personæ assumerent unam humanam naturam, verum

z z

esse

esset dicere, quòd tres personæ essent unus homo propter unam naturam humanam, sicut & nunc verum est dicere, quòd tres personæ sunt unus Deus propter unam naturam divinam, & art. 7. ad 2. *Posset videri dicendum, quòd prædicta positione facta sequeretur, quòd essent duo homines propter duas naturas, absque eo, quòd essent ibi duo supposita, sicut è converso tres persone dicerentur unus homo propter unam naturam assumptam, ut supra dictum est, sed hoc non videtur esse verum, quia nominibus utendum secundum quod sunt ad significandum imposita, quod quidem est ex consideratione eorum, que apud nos sunt, & ideo oportet juxta modum significandi, & consignificandi, considerare ea, que sunt apud nos, in quibus nunquam nomen ab aliqua forma impositum pluralitatem dicit, nisi propter pluralitatem suppositorum; homo enim, qui est duobus vestimentis indultus, non dicitur duo vestiri, sed unus vestitus duobus vestimentis, & qui habet duas qualitates, dicitur singulariter aliquis secundum duas qualitates, natura autem assumpta, quantum ad aliquid se habet per modum indumenti, licet non sit similitudo quantum ad omnia, ut supra dictum est, & ideo si persona divina assumeret duas naturas humanas, propter unitatem suppositi diceretur unus homo habens duas naturas humanas; Ex quibus apparet, ad multiplicationem concreti substantialis juxta expressionem formæ communis secundum significationem ab omnibus impositam ea duo requiri, nempe & multiplicationem formæ communis, & multiplicationem personæ: atqui hæc duo non darentur, si tres personæ divinæ assumerent unam numerò humanitatem, si eadem persona assumeret tres humanitates; ergo in eo casu non posset dici tres homines, sed unus tantum homo, vide num. 733.*

SECTIO II.

Solvuntur Opposita.

723. **O**bjicies 1. contra primam assertionem: personalitas Verbi præcisè secundum se nullam dicit perfectionem; ergo non potuit præcisè secundum se uniri immediatè, terminare, & perficere humanitatem. Resp. nego antec. quia personalitates divinæ habent perfectionem simpliciter infinitam, ut dixi cum Exim. Doctore de Trinitate; si enim divinæ relationes sunt aliquid contradistinctum à puro nihilo, utpote confluentes tres divinas personas realiter inter se distinctas, simulque habent identitatem realem cum natura divina, quomodo dici potest, quòd perfectionem non includant, vel quòd non sint summa perfectio? quidquid enim ratione suæ identitatis virtualis identificentur cum Deo, & Deus sint, summa etiam perfectio sunt; & quis unquam cre-

dat, quòd in creatura ratio substantialis constitutiva personæ sit perfectio creata, ut Averlarii docent, nempe omnes Thomistæ, & quòd in DEO ratio substantialis constitutiva non sit se ipsa perfectio? alii autem petunt ant. negant consequ. quia si apud illos personalitas divina, licet non dicat perfectionem, nihilominus immediatè terminat naturam divinam, sic licet non diceret perfectionem, posset immediatè terminare naturam humanam: ex quoque autem solutione potius roboratur sententia nostra; nam personalitas divina vi virtutis hypostaticæ terminat proportionaliter naturam humanam, sicut terminat divinam, cum autem naturam divinam terminet personalitas præcisè, exinde personalitas præcisè terminabit naturam humanam, eique immediatè unietur.

Objicies 2. Contra secundam assertionem: speciali modo unita est carni natura divina, ac personalitas Patris, & Spiritus Sancti; atqui personalitas Patris, & Spiritus Sancti unitur mediatè humanitati; ergo natura divina est unita non quidem mediatè, sed immediatè humanitati. Resp. concessa maiore, dist. min. est unita mediatè unione substantialiter secundum hypostasim, nego, unionem circumfessionis concedo min. & nego consequ. Ratio est, quia natura divina unita est humanitati unione substantiali secundum hypostasim, quatenus capax est talis denominationis, & identificatur realiter cum hypostasi, quæ immediatè unitur, ex quo dicitur incarnata & assumens; at verò personalitates Patris, & Spiritus Sancti non identificantur realiter, sed potius distinguuntur realiter à personalitate filii immediatè unita. Unde non possunt dici uniri mediatè substantialiter secundum hypostasim, neque possunt dici vere incarnari, aut assumere.

Solum ergo dici possunt uniri immediatè per circumfessionem, quod ita explicat Eximius Doctor, quatenus nempe Pater, & Spiritus Sanctus vi unionis speciali titulo sunt in Christo, ac sint in aliis rebus creatis: nam in aliis solum sunt titulo immensitatis, in Christo autem solum sunt titulo unionis, ut si per impossibile Pater, & Spiritus Sanctus non essent immensi, adhuc tamen essent in Christo, quia in ipso est natura divina identificata cum Patre, & Spiritu Sancto: distinctio enim virtualis intrinseca inter naturam, & personalitatem, atque spirationem passivam, licet facta sit, ut filius identificetur cum natura, & non cum paternitate, aut spiratione passiva, non facit, ut identificetur cum natura, quæ non sit natura Patris, aut spirationis passivæ; ac proinde sufficit, ut natura sit mediatè unita in filio, & incarnata, non tamen sufficit, ut Pater, & Spiritus Sanctus, vi identitatis cum natura non essent, ubicumque est natura, licet non essent incarnati, in quo stat illa unio circumfessionis.